

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum illis verbis possit aliquid addi vel subtrahi? 8

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

*¶ in ista-
met fol.*

huiusmodi verba corrupte prolata, nihil significant ex virtute impositionis: accipiuntur tamen ut significantia ex accommodatione vsus. Et ideo licet maneat sonus sensibilis, remanet tamen idem sensus. Quod autem dictum est * de differentia corruptionis circa principium vel finem dictionis, rationem habet: quia apud nos variatio dictionis ex parte principij, mutat significationem; variatio autem ex parte finis dictionis, ut plurimum non mutat significationem: quæ tamen apud Græcos variatur etiam secundum principium dictionis in declinationibus verborum. Magis tamen videtur attendenda quantitas corruptionis: quia ex utraque parte potest esse tam parua, quod non aufert sensum verborum; & tam magna, quod aufert: sed vnum horum facilius accipit ex parte principij, & aliud ex parte finis.

ARTIC. VIII.

¶ Vtrum liceat aliquid addere verbis, in quibus consistit forma sacramentorum?

333
4 d. 3. a.
2 q. 2. 3.
¶ 4.

AD octauum sic proceditur. Videtur, quod nihil liceat addere verbis, in quibus consistit forma sacramentorum. Non enim minoris sunt necessitatis huiusmodi verba sacramentalia, quam verba sacre Scripturæ. Sed verbis sacre Scripturæ nihil licet addere vel minuere. Dicitur enim Deuter. 4. Non addetis ad verbum quod vobis loquor, nec auferetis ab eo. Et Apoc. vii. Contestor omni audienti verba prophetiæ libri huius: si quis apposuerit ad hæc, apponet super eum Deus plagas scriptas in libro isto: & si quis diminuerit, auferet Deus partem eius de libro vitæ. Ergo videtur, quod neque in formis sacramentorum liceat aliquid addere vel minuere.

art. præc.

¶ 2 Præterea, Verba scilicet habent in sacramentis per modum formæ, ut dictum est *. Sed in formis quælibet additio vel subtractio variat speciem, sicut & in numeris, ut dicitur 8. Metaph. *. Ergo videtur quod si aliquid addatur vel subtrahatur à forma sacramenti, non erit idem sacramentum.

*text. 8. to
mo 3.*

¶ 3 Præ-

¶ 3 Præterea, sicut ad formam sacramenti requiritur determinatus numerus dictionum; ita etiam requiritur determinatus ordo verborum, & etiam orationis continuïtas. Si ergo additio vel subtractio non aufert sacramenti veritatem, videtur quod pari ratione nec transpositio verborum, aut etiam interpellatio pronunciationis.

SED contra est, quod in formis sacramentorum quædam apponuntur a quibusdam, quæ ab alijs non apponuntur: sicut Latini baptizant sub hac forma, Ego te baptizo, in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti: Græci autem sub ista, Baptizetur seruus Christi N. in nomine Patris, &c. Et tamen utriusque verum conferunt sacramentum. Ergo in formis sacramentorum licet aliquid addere vel minuere.

RESPONDEO dicendum, quod circa omnes istas mutationes quæ possunt in formis sacramentorum contingere, duo videntur esse consideranda. Vnum quidem ex parte eius qui profert verba, cuius intentio requiritur ad sacramentum, ut infra dicitur *. Et ideo si intendat per huiusmodi additionem vel diminutionem alium ritum inducere, qui non sit ab Ecclesia receptus, non videtur perfici sacramentum: quia non videtur, quod intendat facere id quod facit Ecclesia. Aliud autem est considerandum ex parte significationis verborum. Cum enim verba operentur in sacramentis, quantum ad sensum, quem faciunt (ut supra dictum est *), oportet considerare utrum per talem mutationem tollatur debitus sensus verborum: quia sic manifestum est, quod tollitur veritas sacramenti. Manifestum est autem, quod si diminuat aliquid eorum, quæ sunt de substantia formæ sacramentalis, tollitur debitus sensus verborum: & ideo non perficitur sacramentum. Vnde Dydim.* dicit in libro de Spiritu sancto, Si quis ita baptizare conetur, ut vnum de * prædictis nominibus prætermittat (scilicet Patris & Filij & Spiritus sancti) sine perfectione baptizabit. Si autem subtrahatur aliquid

q. 64. e. 8

ar. præ.
ad 1. &
ad 3.
lib. 2. pau
lo a prin.
habetur
hic lib. in
fin operũ
S. Hier.
* Dydim.
hæc præ-
ceptis.

aliquid quod non sit de substantia formæ; talis diminutio non tollit debitum sensum verborum, & per consequens nec sacramenti perfectionem. Sicut in forma Eucharistiæ, quæ est, Hoc est enim corpus meum: ly enim, sublatum non tollit debitum sensum verborum; & ideo non impedit perfectionem sacramenti: quamvis possit contingere, quod ille qui pratermittit, peccet ex negligentia vel contemptu. Circa additionem etiam contingit aliquid apponi, quod est corruptivum debiti sensus: puta, si aliquis dicat, Ego te baptizo, in nomine patris maioris & filij minoris, sicut Ariani baptizabant. Et ideo talis additio tollit veritatem sacramenti. Si verò sit talis additio, quæ non auferat debitum sensum, non tollitur sacramenti veritas. Nec refert, verum talis additio fiat in principio, medio, vel fine: ut si aliquis dicat, Ego te baptizo in nomine Dei patris omnipotentis, & filij eius unigeniti, & Spiritus sancti paracleti: erit verum baptisma. Et similiter si quis dicat, Ego te baptizo, in nomine patris & filij & spiritus sancti, & beata virgo te adiuuet: erit verum baptisma. Fortè autem si diceret, Ego te baptizo, in nomine patris & filij & spiritus sancti, & beate virginis Mariæ, non esset baptismus: quia dicitur 1. ad Corinthios 1. Numquid Paulus pro vobis crucifixus est? aut in nomine Pauli baptizati estis? Sed hoc verum est, si sic intelligatur, in nomine beate Virginis baptizari, sicut in nomine Trinitatis, quo baptismus consecratur: talis enim sensus esset contrarius veræ fidei, & per consequens tolleretur veritas sacramenti. Si verò sic intelligatur quod additur (& in nomine beate Virginis) non quasi nomen beate Virginis aliquid operetur in baptismo, sed ut eius intercessio profit baptizato, ad conseruandam gratiam baptismalem: non tollitur perfectio sacramenti.

Ad primum ergo dicendum, quod ad verba sacre Scripturæ non licet aliquid apponere, quantum ad sensum; sed quantum ad expositionem sacre Scripturæ, multa

multa eis verba à doctoribus apponuntur. Non tamen licet etiam verba sacra Scripturæ apponere, ita quòd dicantur esse de integritate sacra Scripturæ: quia hoc esse vitium falsitatis. Et similiter si quis diceret aliquid esse de necessitate formæ, quod nõ est.

Ad secundum dicendum, quòd verba pertinent ad formam sacramenti, ratione sensus significati. Et ideò quæcumque fiat additio vel subtractio verborum, quæ non addat aliquid, aut subtrahat debito sensui: non tollitur species sacramenti.

Ad tertium dicendum, quòd si sit tanta interruptio verborum, quòd intercipiatur intentio pronuntiantis, tollitur sensus sacramenti, & per consequens veritas eius: non autem tollitur, quando est parua interruptio, quæ intentionem proferentis & intellectum verborum non aufert. Et idem est etiam dicendum de transpositione verborum: quia si tollit sensum locutionis, non perficitur sacramentum, sicut patet de negatione præposita, vel postposita signo. Si autem sit talis transpositio, quæ sensum locutionis non variet, non tollitur veritas sacramenti: quia secundum quòd Philofophus dicit *, nomina & verba transposita idem significant.

li. 2. Peri.
her. c. 1.
parũ an.
su. to. 1.

QVÆST. LXI.

De necessitate sacramentorum, in quatuor articulos diuisa.

DEinde considerandum est de necessitate sacramentorum.

- ¶ Et circa hoc quæruntur quatuor.
- ¶ Primo, vtrum sacramenta sint necessaria ad salutem humanam?
- ¶ Secundo, vtrum fuerint necessaria in statu ante peccatum?
- ¶ Tertio, vtrum fuerint necessaria in statu post peccatum ante Christum?
- ¶ Quarto, vtrum fuerint necessaria post Christi aduentum?